

การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
The implementation of the Balance Scorecard of educational
institutions in the Wang Thong Educational Development Network 4
under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 2

ธมนวรรณ คำจริง¹ นงลักษณ์ ใจฉลาด²
Thamonwan Kamjring, Nongluck Jaichalad

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 12 คน ครู 85 คน รวมทั้งหมด 97 คน ในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มุมมองด้านนักเรียน

คำสำคัญ (Keywords): การประเมินแบบสมดุล; นักเรียน; กระบวนการจัดการศึกษา; การเรียนรู้และพัฒนา, งบประมาณและทรัพยากร

Abstract

This research aimed to study The implementation of the Balance Scorecard of educational institutions in the Wang Thong Educational Development Network 4 under The Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 2 The sample is 12 school administrators, 85 teachers, a total of 97 people in schools in the Wang Thong Educational Development Network 4, academic year 2021. The research tool was a questionnaire. The statistics used in data analysis were mean, standard

Received: 2023-03-05 Revised: 2023-03-27 Accepted: 2023-03-30

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: thamonwan.k@psru.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University E-mail: dr.nongluckluck@psru.ac.th

deviation. The results showed that Implementation of the Balance Scorecard of educational institutions Overall, it was at a high level and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the learning and development perspective. And the aspect with the lowest mean was the student perspective.

Keywords: Balance Scorecard; student; educational management process; learning and development; budget and resources

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในปรับตัว และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี การพัฒนาการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สังคมยุคปัจจุบันต้องการให้เกิดขึ้น เพราะการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม จะมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทย สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาที่ต้องปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์กรที่เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และได้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ส่วนที่ 8 ด้วยสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาตามมาตราที่ 49 วรรคแรก ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และกำหนดนโยบายแห่งรัฐในมาตรา 80 (3) กล่าวว่า รัฐต้อง “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุปเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเท่าเทียมทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ และตอบโจทย์บริบทเปลี่ยนแปลงในระยะ 15 ปีข้างหน้า โดยมีวิสัยทัศน์ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การปฏิรูปการศึกษา สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รัก สามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำ ภายในประเทศลดลง (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้นั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการศึกษาที่ถูกต้อง โดยมีการใช้ ระบบการประเมินผลที่มีตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการ ประเมินผลจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจองค์กร ในปัจจุบันนี้ได้มี การประยุกต์ใช้แนวคิด และนำแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินแบบสมดุลขององค์กรมาใช้ในการ บริหารงานของส่วนราชการ จนเป็นหลักของการปฏิรูปในระบบราชการไทย (พลุ เดชะรินทร์, 2551)

การประเมินแบบสมดุล (Balanced Scorecard) เป็นเครื่องมือที่ช่วยกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์

แนวทางการบรรลุวัตถุประสงค์ และติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมกลยุทธ์ของกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ สำหรับการประเมินแบบสมดุลเกิดขึ้นจากในปี ค.ศ. 1990 แคปแลน และ นอร์ตัน

ได้เสนอแนวคิดให้กับวงการบริหาร โดยเสนอแนวคิดในการมองความสำเร็จขององค์กรที่แตกต่างไป จากเดิม โดยได้เสนอแนวคิดแนวคิดรูปแบบใหม่ที่จะต้องพิจารณาตัวชี้วัดใน 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้ และพัฒนา มีการตรวจสอบมุมมองต่าง ๆ

ที่ครอบคลุมภาระงาน ในปัจจุบันมีการนำหลักการประเมินแบบสมดุล มาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน ราชการมากขึ้นทั้งมหาวิทยาลัย โรงพยาบาล และรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศ ได้มีการนำการประเมินแบบสมดุล มาใช้ เป็นกรอบในการวางแผนงานหลักในการพัฒนาสถานศึกษา โดยแบ่งมุมมองด้านการจัดการศึกษา ออกเป็น 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านนักเรียน มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน มุมมอง ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และมุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีการจัดการเรียนการสอน และมีปัจจัยการบริหารที่ แตกต่างกันตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งมีทั้งสถานศึกษาที่เป็นขยายโอกาส และขนาดเล็ก แต่ทุกสถานศึกษามีเป้าหมายเดียวกัน คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยแต่ละสถานศึกษา มีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบสมดุลในการบริหารจัดการ ทั้ง 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านนักเรียน ทุกโรงเรียนจัดการศึกษาให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และมีระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 , 2564) มุ่งมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 มีระบบการประกันคุณภาพครบองค์ประกอบตามกฎหมายกระทรวง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีการวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน (แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในเครือข่ายวังทอง 4 , 2564) มุ่งมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 ผู้บริหารและครู มีความรู้ความสามารถ เช่น ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต้นสังกัด มีการพัฒนาตนเอง โดยการอบรมพัฒนาทั้งจากต้นสังกัด และอบรมผ่านช่องทางออนไลน์ และมุ่งมองด้านงบประมาณและทรัพยากร สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีการตรวจสอบงบประมาณภายในของสถานศึกษา

แต่อย่างไรก็ตามในการบริหารงานของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังทอง 4 ถึงแม้จะมีการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล แต่ก็ยังประสบปัญหาในการบริหารที่แตกต่างกันไป ทั้งปัญหาด้านนักเรียนที่มีการเรียนรู้ถดถอยลง หลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด 2019 รวมถึงปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก ครูย้ายสถานศึกษา และปัญหาในด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากต้นสังกัด ไม่เพียงพอ (แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในเครือข่ายวังทอง 4 , 2564)

การประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินแบบสมดุลมาใช้ในสถานศึกษา ถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การทำงานเป็นไปตามแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กร และแปลจากกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติได้ โดยเริ่มจากวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งเป็นขั้นตอนของการกำหนดปัจจัยความสำเร็จ เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายความเป็นเลิศทางวิชาการ การเรียนรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียน ความหลากหลาย และการจัดการทรัพยากร ในการกำหนดมุมมองของสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้แตกต่างจากหลักการเดิมได้

(วีระเดช เชื้อนาม 2550) ทางรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งสิ่งสำคัญจำเป็นในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือ การศึกษา เพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาคน ซึ่งการจัดการศึกษาจะสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านต่างๆ หลายปัจจัย ที่จะส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษา“การบริหาร : หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา ของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2555) ได้สรุปแนวทางการบริหาร 7 ประเด็น คือ วัฒนธรรมและบรรยากาศองค์กร, องค์กรและความ เป็นองค์กรวิชาชีพ , ความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล, การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน , กรอบแนวคิดการจัดการความรู้ , ผู้บริหารกับการบริหารหลักสูตรและการสอน และการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ของศิริพร เกษวิทย์ (2561) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุล ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุล ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

มีดังนี้ คือ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยแรงจูงใจ ปัจจัยการทำงานเป็นทีม และ ปัจจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญ รวมถึงปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ว่ามีปัจจัยการบริหารใดบ้างที่ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล โดยที่งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูล ที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายตามบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาของภาครัฐ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนา การศึกษา

วังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนา การศึกษา

วังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยออกแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 126 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 97 คน ได้มาจากการ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยกำหนดผู้บริหารจำนวน 12 คน ใช้วิธีการเจาะจง และครูจำนวน 85 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2562) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยผ่าน

การทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974

การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย และแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 ฉบับ
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Forms) และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 97 ฉบับ พบว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 97 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การแปลผลค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

การศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษา
วังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนา
การศึกษา วังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวม

การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุ (y)	n = 97		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
มุมมองด้านนักเรียน	4.06	.52	มาก	4
มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษา	4.22	.47	มาก	3
มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา	4.36	.52	มาก	1
มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร	4.27	.55	มาก	2

รวม	4.23	.52	มาก
-----	------	-----	-----

จากตาราง 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{X} = 4.36$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มุมมองด้านนักเรียน ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานตา,การประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 มุมมองด้านนักเรียน

ข้อ	การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล	n = 97		แปลผล	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	สถานศึกษา ผลิตนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการและบริบทของชุมชน	4.20	.66	มาก	2
2	นักเรียน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม	3.94	.70	มาก	8
3	นักเรียน มีความสามารถ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นประโยชน์และเหมาะสม	3.99	.69	มาก	5
4	นักเรียน มีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.12	.63	มาก	3
5	นักเรียน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจ	3.94	.64	มาก	7
6	นักเรียน มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกในสิ่งที่ดีงาม และรักความเป็นไทย	3.98	.68	มาก	6
7	นักเรียน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมไทย อย่างเหมาะสม	4.06	.63	มาก	4
8	สถานศึกษา ส่งเสริมนักเรียนให้มีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	4.27	.64	มาก	1
รวม		4.06	.52	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 สถานศึกษา ส่งเสริมนักเรียนให้มีความภูมิใจในภูมิปัญญา

ท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2 นักเรียน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.94$)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลงของ สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษา

ข้อ	การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล	n = 97		แปลผล	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	สถานศึกษา พัฒนาระบบการบริหาร และ กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และเหมาะสม	4.20	.64	มาก	9
2	สถานศึกษา พัฒนาระบบการบริหาร มีบรรยากาศ และวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร	4.21	.66	มาก	7
3	สถานศึกษา จัดหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีรูปแบบ และเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.22	.58	มาก	5
4	สถานศึกษา สร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสมและครอบคลุม	4.25	.56	มาก	4
5	สถานศึกษา ส่งเสริม และให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพอย่างทั่วถึงและเต็มกำลังความสามารถ	4.27	.55	มาก	2
6	สถานศึกษา พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ และทันสมัย	4.07	.63	มาก	10
7	สถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้	4.20	.57	มาก	8
8	สถานศึกษา พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นแนวทางการในการส่งเสริมการบริหารในทุกมิติ	4.27	.60	มาก	3
9	สถานศึกษา ส่งเสริมการจัดระบบการติดต่อสื่อสารการประสานงานอย่างครอบคลุมและเหมาะสม	4.21	.61	มาก	6

10	สถานศึกษา ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างเหมาะสม	4.30	.62	มาก	1
รวม		4.22	.47	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 สถานศึกษา ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 สถานศึกษา พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ และทันสมัย ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.07$)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตาม ภา ร ประเมินแบบสมดุล ของสถานศึกษา ในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา

ข้อ	การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล	n = 97		แปลผล	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	สถานศึกษา พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.30	.68	มาก	6
2	สถานศึกษา ส่งเสริมศักยภาพ พัฒนาทักษะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.41	.57	มาก	2
3	สถานศึกษา ส่งเสริมครูให้มีความเป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มกำลังความสามารถ	4.39	.62	มาก	3
4	สถานศึกษา เพิ่มสมรรถนะในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างทั่วถึงครอบคลุม	4.30	.63	มาก	5
5	สถานศึกษา ส่งเสริมการจัดการความรู้ในองค์กรทุกด้านอย่างเหมาะสม ครอบคลุมและทั่วถึง	4.30	.64	มาก	4
6	สถานศึกษา ส่งเสริมบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความสามารถและจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	.68	มาก	1

รวม	4.36	.52	มาก
-----	------	-----	-----

จากตาราง 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 สถานศึกษา ส่งเสริมบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความสามารถและจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษา พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.30$)

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุของ สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร

ข้อ	การดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล	n = 97		แปลผล	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	สถานศึกษา ส่งเสริมการดำเนินงานให้บรรลุความสำเร็จในด้านงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมและตรงเป้าหมาย	4.26	.60	มาก	3
2	สถานศึกษา ใช้งบประมาณตรงตามแผนงานโครงการที่ได้กำหนดไว้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	4.16	.70	มาก	6
3	สถานศึกษา มีกระบวนการตรวจสอบงบประมาณภายในสถานศึกษาที่โปร่งใส ตรงไปตรงมา	4.34	.58	มาก	1
4	สถานศึกษา ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ศึกษานิเทศก์ และชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.26	.70	มาก	5
5	สถานศึกษา ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตรงตามแผนงานที่กำหนดไว้ และตรงตามวัตถุประสงค์	4.26	.67	มาก	4
6	สถานศึกษา เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอก หรือมูลนิธิ เข้ามาสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม	4.33	.67	มาก	2
รวม		4.27	.55	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษา มีกระบวนการตรวจสอบงบประมาณภายในสถานศึกษาที่โปร่งใส ตรงไปตรงมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2 สถานศึกษา ใช้งบประมาณตรงตามแผนงาน โครงการที่ได้กำหนดไว้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.16$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันมีหลายองค์กรได้เริ่มนำการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลเข้ามาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร รวมถึงสถานศึกษาที่มีการนำเอากระบวนการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลมาใช้ในทุกมุมมองเพื่อให้เกิดประโยชน์และเกิดการพัฒนาสถานศึกษาในทุกมุมมอง สอดคล้องกับแนวคิดของราชบัณฑิตยสถาน (2555) ที่ได้ให้แนวคิดการประเมินแบบสมดุล ไว้ว่า เป็นเทคนิคการประเมินที่คำนึงถึงความสมดุล 4 มิติ คือ มิติผู้รับบริการ มิติการเงิน มิติการบริหารจัดการ และมิตินวัตกรรมการเรียนรู้ โดยพัฒนาตัวบ่งชี้หลักของความสำเร็จในแต่ละมิติ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการประเมินคุณภาพองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑลลักษณ์ ภักดีชิน, ผลอง ชาตธูประชีวิน และอนุชา กอนพวง (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบดุลยภาพ (BSC) สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทุกด้าน/มิติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณ อินทะชัย, ธร สุนทรายุทธ และไพรัตน์ วงษ์นาม (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ โกฎแสน และ ภมรพรรณ ยุระยาตร์(2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มุมมองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษา ส่งเสริมบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความสามารถและจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมศักยภาพ พัฒนาทักษะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงส่งเสริมครูให้มีความเป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มกำลังความสามารถสอดคล้องกับแนวคิดของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวว่า มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา เป็นปัจจัยที่ใช้ในการขับเคลื่อนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพตามที่คาดหวัง ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและทักษะของครูผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร เกษวิทย์ และต้องลักษณะ บุญธรรม (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า การดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน วนิชชากร (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เช่นเดียวกัน

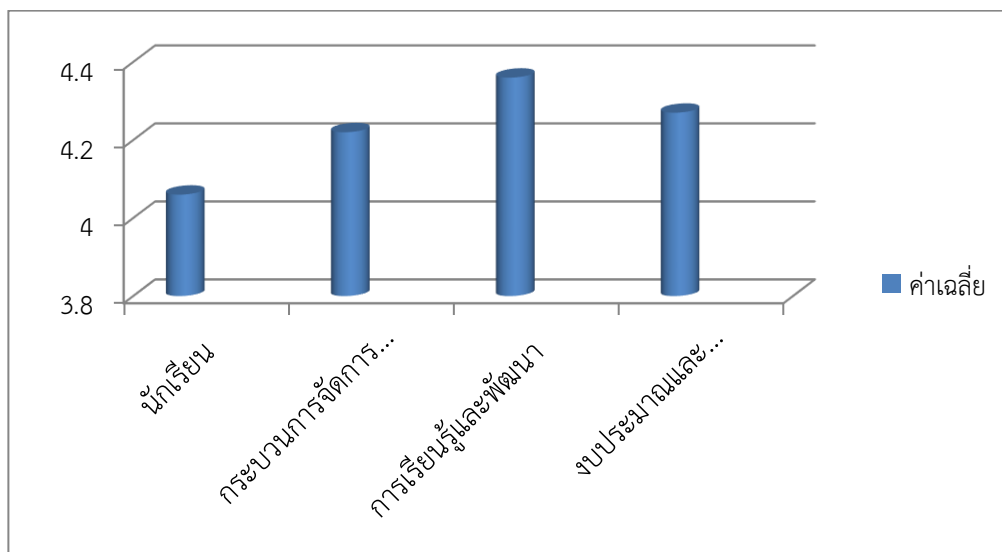
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มุมมองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มุมมองด้านนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามคิดเห็นว่า นักเรียน ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม และนักเรียน ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ รวมถึงขาดความมั่นใจในตนเอง และขาดความกล้าแสดงออก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน วนิชชากร (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมุมมองด้านนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนขาดการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ

ปิยะ โกฎแสน และ ภมรพรรณ ยุระยาตร์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มุมมองด้านนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เช่นเดียวกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 รายละเอียดดังแผนภูมิ 1

แผนภูมิ 1 แสดงแสดงผลการศึกษาการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนา การศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

จากแผนภูมิ 1 จะเห็นได้ว่า มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความสามารถและจิตวิญญาณ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงส่งเสริมศักยภาพ พัฒนาทักษะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับครูมืออาชีพ พัฒนาศักยภาพและทักษะของครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดการความรู้ในองค์กรอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รองลงมา คือ มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร โดยสถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบงบประมาณภายในสถานศึกษาที่โปร่งใส ตรงไปตรงมา และเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอก หรือมูลนิธิ เข้ามาสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุภาพความสำเร็จในด้านงบประมาณและทรัพยากร คำนึงถึงแหล่งสนับสนุน อัตรากำลัง ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ โดยภาคีเครือข่ายโรงเรียนและระบบเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีทรัพยากรที่เหมาะสม ใช้อย่างคุ้มค่า

และรองลงมา คือ มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษา โดยที่สถานศึกษาส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างเหมาะสม ส่งเสริม และให้โอกาส

นักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพอย่างทั่วถึงและเต็มกำลังความสามารถ โดยที่สถานศึกษาได้พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอนที่ดี จัดระบบบริหารจัดการที่ดี บรรยากาศและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสม หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ส่งเสริมนักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและทันสมัย มีกระบวนการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ

และลำดับสุดท้าย คือ มุมมองด้านนักเรียน โดยสถานศึกษาส่งเสริมนักเรียนให้มีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตรายการให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการและบริบทของชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะในการดำรงชีวิต คุณธรรม มั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก ความเป็นไทย จิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รวมถึงพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตามความต้องการและบริบทของชุมชน

2. สถานศึกษาควรส่งเสริมการผลิตนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตามความต้องการของสังคมและบริบทของชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

เอกสารอ้างอิง (References)

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2562). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

- ดวงเดือน วณิชชากร. (2559). การศึกษาการบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะ โกฎแสน. (2561). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 12(2), 132 – 142.
- พสุ เดชะรินทร์. (2551). *Balanced Scorecard รุ้ลึกในการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- มณลักษ์ณัฏ์ ภัคศิษน, ฉลอง ชาตรุประชีวิน และอนุชา กอนพวง. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การ
บริหารแบบดุลยภาพ (BSC) สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 16(1), 108 – 118.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ :
อรุณการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์ (2555). *การบริหาร : หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่
8). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์วิสุทธ์.
- วีระเดช เชื้ออนาม (2550). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ศิริพร เกษวิทย์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 39(2), 98
– 111.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 (2564) *ข้อมูลครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาปีการศึกษา 2564*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *โครงการโรงเรียนในฝันโครงการ 1 อำเภอ 1
โรงเรียนในฝัน สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน รายงานผลการวิเคราะห์งานวิจัย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แผนการศึกษาชาติแห่งชาติ พ.ศ. 2560 –
2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*.
กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด. (342.02 ส 691ร) รัฐธรรมนูญ/รัฐธรรมนูญไทย.
- สุพรรณ อินทะชัย, ธร สุนทรายุทธ และไพรัตน์ วงษ์นาม. (2559). ปัจจัยพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. 10(1), 70 – 80.

Kaplan, R.S. & D.P. Norton. *The Balance Scorecard : Translating Strategy into Action*.

Boston : Harvard Business School Press, 1996.

_____. *Strategy Maps : Converting Intangible Assets into Tangible*

Outcomes. Boston : Harvard Business School Press, 2004.